

Sterk klasmanagement

Stappenplan regels en routines installeren

- Zet in op **preventief klasmanagement**.
- Hierbij kan het installeren van regels en routines een krachtig hulpmiddel zijn.
- Ontwikkel ook **gewoontes** voor gedrag en werkhouding in functie van leren en ontwikkelen
- **Consistentie** ligt aan de basis.

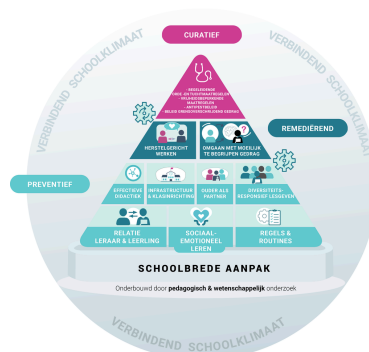
Gebruik de 8 tips voor leraren om je hierin te versterken.

Gebruik het document van 'Groepsdynamiek' en de kijkwijzer 'Groepsproces in je klas.'

De scan regels en routines geeft je een beginsituatieanalyse van je school of van je klas.

Bouwsteen
regels en
routines

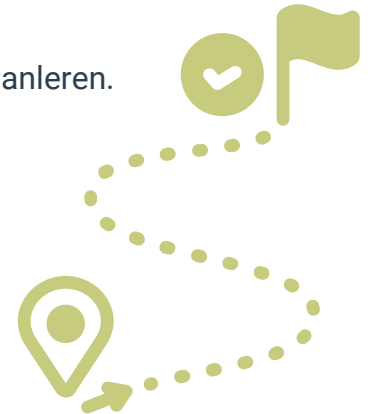
Sterk klasmanagement

Stappenplan regels en routines installeren

Plan van aanpak

- Vertrek vanuit **schoolbrede regels** afgestemd op gedragen waarden en normen gekoppeld aan de schooleigen visie.
- Brede beeldvorming via de **kijkwijzer groepsproces in je klas**.
- Stem gedragsstrategie af aan de **context** alsook aan de leerling.
- Denk na over de **verschillende situaties** waarin je gewenst gedrag wil aanleren.
Bijvoorbeeld:
 - hoe je je rustig verplaatst van de speelplaats naar de klas
 - hoe je de klas binnenkomt
 - hoe je de les in alle rust start en eindigt
 - hoe je materiaal haalt en wegbrengt
 - hoe je vragen stelt na uitleg van de leraar
 - hoe je groepswork aanpakt
 - hoe je toetsen maakt
- **Selecteer** het gewenste gedrag dat je wil aanleren.
- Installeer routines **die een klas goed laten draaien**.
- Installeer zoveel mogelijk **schoolbreed**.
- Zorg dat de gewenste verwachting overeenstemt met het **ontwikkelingsniveau van de leerlingen**.
- **Bespreek** de routines.
Bijvoorbeeld:
 - *stilte tijdens een instructie betekent...*
 - *dit is wat ik bedoel met in stilte naar binnen komen...*
 - ...
- **Visualiseer** de routines en gedragsverwachtingen
- **Oefen** dit tot het perfect verloopt - wees consequent.
- Zet in op **herhaling**: na elke vakantieperiode, na een weekend, ...
- Neem **voldoende tijd en aandacht** om regels en routines **te bekrachtigen of bij te sturen**.
Als je iets tactisch negeert, neem het dan altijd later op.
- Geef korte en effectieve feedback, corrigeer op een geduldige manier.
- Gebruik altijd **verbindende communicatie**: *ik zie dat...ik merk dat...ik wil dat...*
- Als je merkt dat een leerling meer moeite heeft dan anderen, bespreek je dit **individueel** op een **verbindende manier**.
Bijvoorbeeld:
 - *ik verwacht ook van jou dat je stil bent, hoe pakken we dat aan?*
- Koppel na het installeren en voldoende oefenen ook **consequenties** aan het niet naleven van de regels en routines en leef deze na. *Je kan deze ook samen met de leerlingen opstellen.*

Mogelijke strategieën:

- **Verhelder**: heeft de leerling begrepen wat van hem verwacht wordt?
- **Herinner** aan de afspraak
- **Focus** op wat de leerling moet leren om zich aan de afspraak te houden.
Wat heeft de leerling nodig om het verwachte gedrag te kunnen stellen?
- Moedig aan - stimuleer de leerling
- Beschouw **sturing - straf** als een vorm van ontmoedigen.
- Zet in op **herstel**.

Sterk klasmanagement

Stappenplan regels en routines installeren

Criteria

1. Voorspelbaarheid en consistentie

Regels, afspraken en routines moeten consequent op dezelfde manier uitgevoerd worden. Dit creëert structuur, voorspelbaarheid en een veilig leerklimaat.

→ *Helpt leerlingen sneller automatiseren en vermindert cognitieve belasting.*

Consistentie doorheen de school versterkt het effect op gedrag en leerprestaties.

2. Duidelijke regels, afspraken en grenzen

Een routine werkt alleen als de verwachtingen duidelijk, expliciet en ondubbelzinnig zijn.

→ *Duidelijkheid is essentieel voor een sterk klasklimaat en brede basiszorg.*

3. Expliciete instructie (Ik – Wij – Jullie – Jij)

Routines moeten systematisch **aangeleerd** worden:

De leraar legt uit wat en waarom, demonstreert, oefent samen met leerlingen, en laat leerlingen zelfstandig uitvoeren.

→ *Dit bevordert nauwkeurigheid, vlotheid en autonomie.*

4. Ondersteunen van aandacht en werkgeheugen

Goede routines verminderen de hoeveelheid informatie die een leerling bewust moet verwerken, waardoor er meer cognitieve ruimte ontstaat voor leren.

→ *Routines "ontlasten" de prefrontale cortex en geven leerlingen meer focus.*

5. Herhaling en duurzaamheid

Routines moeten voldoende getraind worden zodat ze automatisch worden uitgevoerd.

→ *Door herhaling wordt een routine verankerd in het langetermijngeheugen en vermindert het aantal onderbrekingen.*

6. Ondersteuning van executieve functies - 21ste eeuwse vaardigheden

Effectieve routines houden rekening met de vaardigheden die leerlingen nodig hebben om ze te volgen (zoals aandacht, planning, ...).

→ *Routines helpen leerlingen om deze executieve functies en 21ste eeuwse vaardigheden op te bouwen.*

7. Krachtige leeromgeving

Routines moeten bijdragen aan een veilig, voorspelbaar klasklimaat, zeker voor leerlingen met specifieke behoeften.

→ *Een gestructureerde, inclusieve benadering ondersteunt alle leerlingen.*

8. Beperken van onderbrekingen en maximaliseren van leertijd

Routines moeten efficiënt zijn en onderbrekingen minimaliseren, zodat de onderwijstijd toeneemt.

→ *Minder ruis betekent meer tijd voor leren.*

Gebaren - tekens

Bron: Teach like a champion DougLermovt

Inspiratie

ALGEMEEN

- Spreek **schoolbrede gebaren - tekens** af.
- Train deze op regelmatige basis.
- *Je kan niet verwachten dat je leerlingen dit na één of twee keer al kunnen.*
- Gebruik de model-strategie: *Ik doe het voor. Wij doen het samen. Jullie doen het. Jij doet het alleen.*

STILTE- INSTRUCTIE

- Hands in de lucht.
- Hand in lucht + vingers laten aftellen.
- Gebruik **handritmiek of slogan**: klap een ritme en de leerlingen klappen na en na de laatste klap meteen armen gekruist....
- **SARK - VLORK** houding aanleren

HULP

- Noteer op het bord of vooraan zichtbaar: *'Mij mag je om hulp vragen'*.
- Leerlingen hangen hun naamkaartje op als ze zij hulpcoach kunnen zijn.
- Leg een kaart op de bank als je hulp nodig hebt.

- Kaartjes met duimen omhoog/omlaag: *Het lukt alleen - het lukt niet alleen.*
- *Leer hen werken met een stappenplan.*

WC

- 3 vingers in de lucht Leg kaartje op de bank.
- Werk met kaartjes: *tijdens de instructie kan je niet naar toilet bijvoorbeeld.*

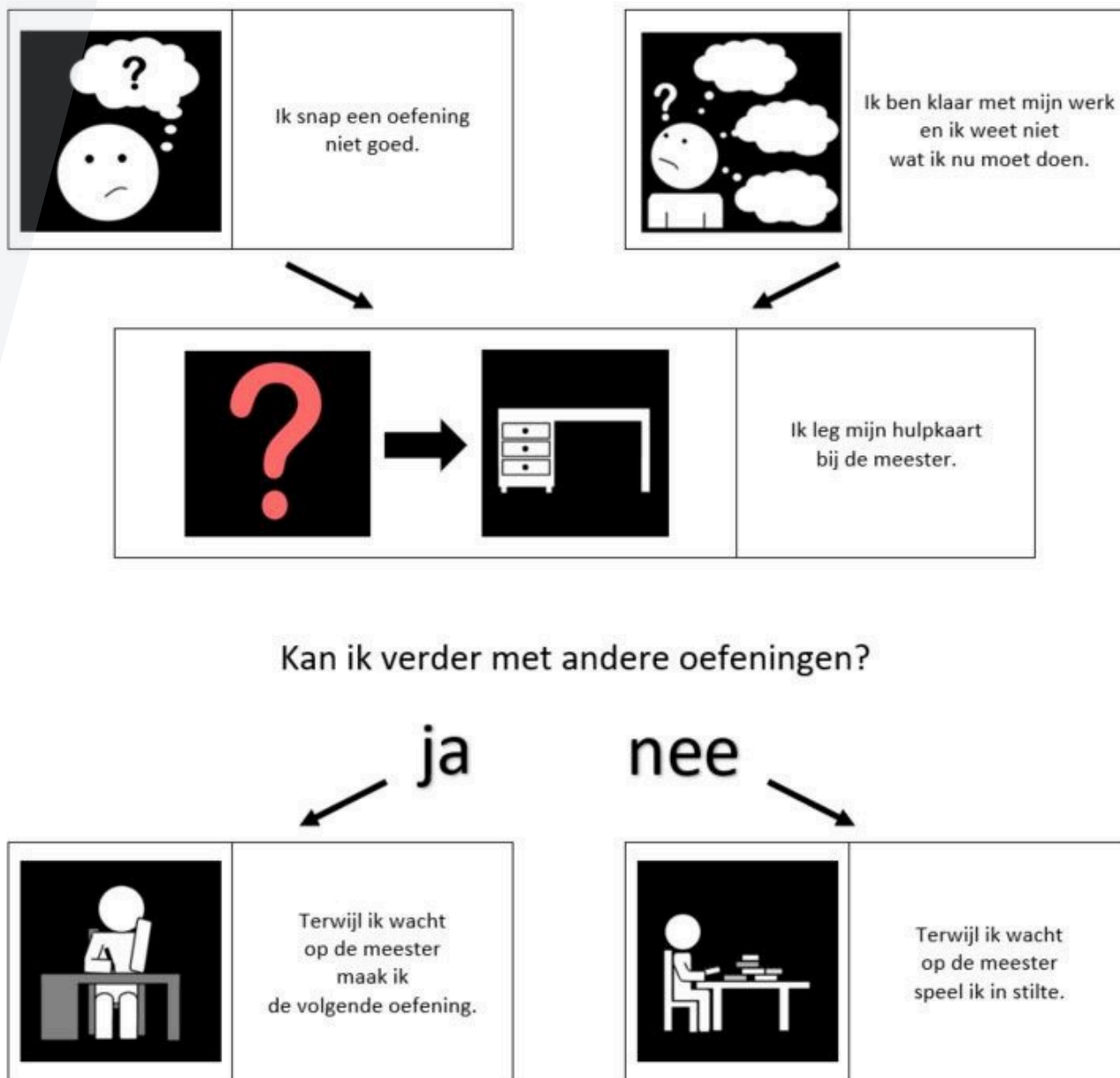
Ik ben klaar

- Voorzie vooraf materialen wanneer een leerling klaar is.
- Zoek naar opdrachten die weinig uitleg vragen.
- Bespreek vooraf de opdracht - plaats waar deze materialen liggen.
- Leg deze op een strategische plaats (via vastgelegde looplijn)
- Voorzie verdiepende materialen (rond zelfde doelstelling) Leer hen werken met een **stappenplan**.

Stappenplan zelfstandig werk

Inspiratie

Bron: Hulp vragen tijdens zelfstandig werk: Stappenplan - Downloadbaar lesmateriaal - KlasCement

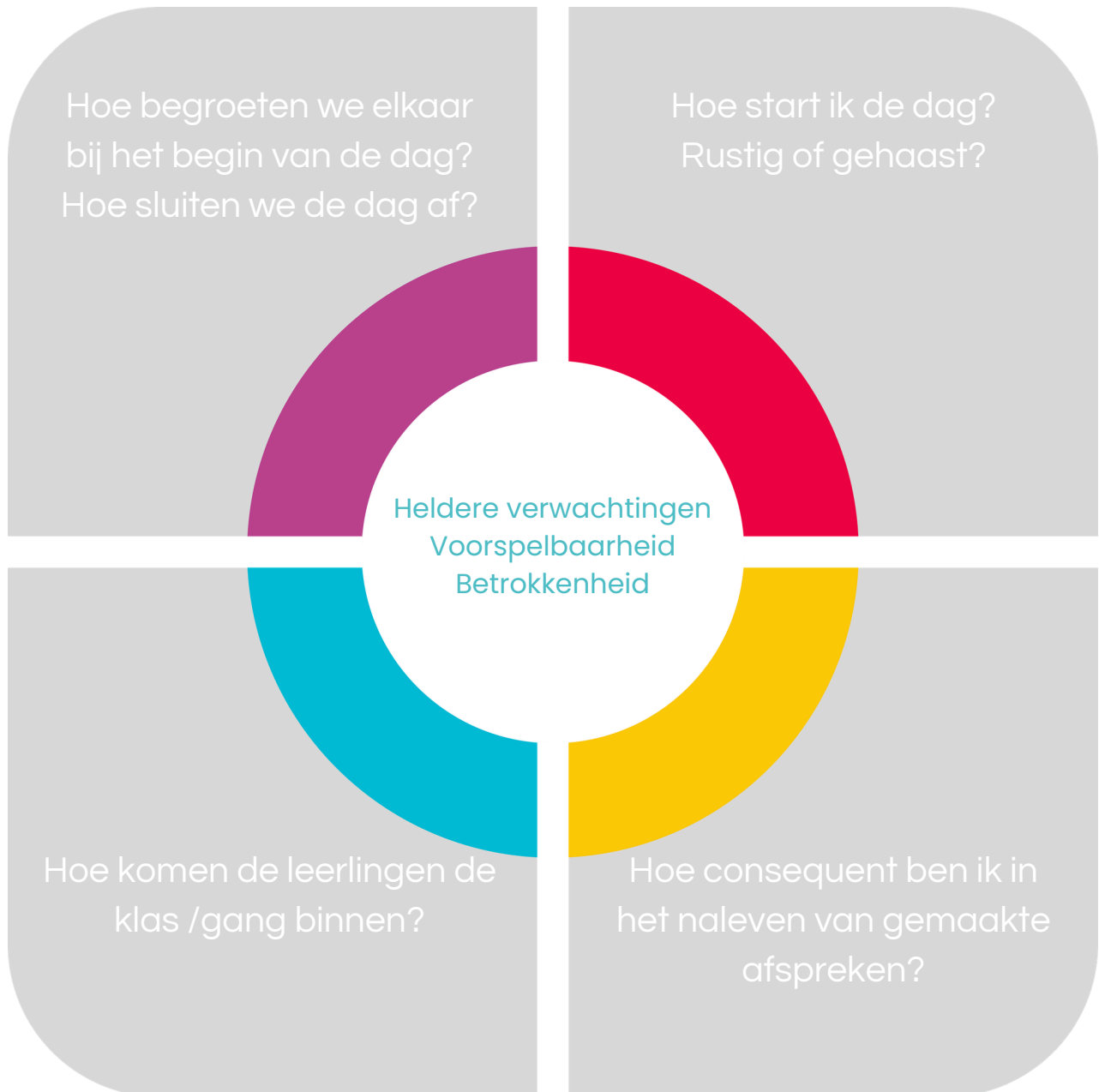

Sterk klasmanagement

Inspiratie

Reflectiekaartjes voor de leraar

Inspiratie

Reflectiekaartjes voor de leraar

Inspiratie

Reflectiekaartjes voor de leraar

